

Warszawa, 17.01.2025 r.

SH. 020. 318.2.2024

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SP5-LOR.020.322.5.2024

Data wpływu 17.01.2025

Szanowny Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: projektu ustawy o zmianie ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej z dnia 16 września 2024 r. (druk Sejmowy nr 933).

Szanowny Panie Marszałku,

skierowany w dniu 7 stycznia 2025 r. do I czytania w Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, numer druku 933 ("Projekt") w zakresie badań na polskich obszarach morskich **wzbudza poważne obawy Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej („PSEW”) w zakresie wpływu proponowanych zapisów na terminową realizację projektów morskich farm wiatrowych („MFW”) na polskiej części Morza Bałtyckiego.**

Projekt był przedmiotem konsultacji publicznych i uzgodnień międzyresortowych na przełomie czerwca i lipca 2024 roku. Wtedy Projekt ten (tak jak aktualnie obowiązujące przepisy) dotyczył wyłącznie badań naukowych. Deweloperzy MFW nie brali udziału w konsultacjach (poza wyjątkami) uznając, że nie prowadzą badań naukowych, tylko badania komercyjne.

Niemniej jednak, już po konsultacjach publicznych, na etapie opiniowania przez Stały Komitet Rady Ministrów („SKRM”) pojawiła się nowa wersja Projektu **w zasadniczo zmienionym brzmieniu**. Dotyczyła już szeroko pojętych „badań,” co znacząco rozszerzyło zakres regulacji na badania prowadzone w ramach projektów komercyjnych, czyli m. in. morskich farm wiatrowych. Brak odpowiednich konsultacji publicznych w tej kwestii oraz poszerzenie zakresu przepisów w trakcie procedowania projektu ustawy wzbudził wątpliwości co do właściwości legislacyjnej trybu, w jakim zmiany te zostały wprowadzone.

Nowa wersja projektu, która została dopuszczona na etap SKRM, dotyczy już po prostu „badań”. Z nowego uzasadnienia wynika, że rozszerzenie tego określenia jest celowe. Warto zaznaczyć, iż obecny

POLSKIE STOWARZYSZENIE ENERGETYKI WIATROWEJ

kształt przepisów znacząco zmienia warunki inwestycyjne oraz ma negatywny wpływ na rozwój sektora morskiej energetyki wiatrowej w Polsce.

W dniu 27.12.2024 r. projekt został skierowany do Sejmu. Skierowana do prac sejmowych nowa wersja Projektu (druk nr 933) (dalej „Projekt”), w zakresie badań na polskich obszarach morskich częściowo uwzględnia uwagi zgłoszone przez PSEW na etapie prac rządowych. Temat morskich farm wiatrowych nie został jednak uregulowany w wystarczającym stopniu, aby realnie uniknąć opóźnień w realizacji projektów, spowodowanych wprowadzeniem przedmiotowych przepisów.

Brak dokonania proponowanych zmian (w załączeniu) może prowadzić do znaczących opóźnień w harmonogramach projektów MFW, a to w konsekwencji negatywnie wpłynie na realizację przez Polskę celów klimatycznych, zmniejszenie cen energii dla odbiorców końcowych oraz na bezpieczeństwo energetyczne państwa.

Za uwzględnieniem powyższych postulatów przemawia zarówno ważny interes gospodarczy państwa, związany z budową morskich farm wiatrowych i bezpieczeństwem energetycznym, jak i wymagania Dyrektywy RED III (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2413 z 18 października 2023 r. zmieniająca Dyrektywę (UE) 2018/2001, Rozporządzenie (UE) 2018/1999 i Dyrektywę 98/70/WE w odniesieniu do promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz uchylająca Dyrektywę Rady (UE) 2015/652) – która to Dyrektywa wymaga skrócenia okresu wydawania pozwoleń zasadniczo do 12 miesięcy (maksymalnie 24 miesiące dla MFW) i ma być implementowana do maja 2025 roku.

W załączeniu wskazujemy na niezbędne zmiany w stosunku do obecnej wersji Projektu.

Z poważaniem,

Janusz Gajowiecki, Prezes Zarządu PSEW

Uwagi do Projektu ustawy o zmianie ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej [projekt rządowy skierowany do Sejmu w dniu 27.12.2024]

W Art. 1 pkt 2 lit. a Projektu otrzymuje brzmienie:

a) w art. 28 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Badania na polskich obszarach morskich mogą być prowadzone przez obce państwa oraz obce osoby prawne, obce jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej i obce osoby fizyczne, a także przez właściwe organizacje międzynarodowe, po uzyskaniu pozwolenia ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej, wydanego w drodze decyzji, po uzgodnieniu z ministrami właściwymi do spraw: klimatu, środowiska, gospodarki, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, wewnętrznych, szkolnictwa wyższego i nauki, z Ministrem Obrony Narodowej, Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Szefem Agencji Wywiadu, z zastrzeżeniem **ust. 1d** oraz art. 32a.”

W Art. 1 pkt 2 lit. b Projektu:

1) Pierwsza fraza otrzymuje brzmienie:

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a–**1h** w brzmieniu:

2) Dotychczasowy ust. 1d oznacza się jako ust. 1e, ust. 1e oznacza się jako ust. 1f, ust. 1f oznacza się jako ust. 1g, ust. 1g oznacza się jako ust. 1h.

3) Dodaje się ust. 1d w brzmieniu:

„1d. Badania na polskich obszarach morskich, **dotyczące morskich farm wiatrowych lub zespołu urządzeń służących do wyprowadzenia mocy w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych** związanego z konkretną morską farmą wiatrową, mogą być prowadzone przez obce państwa oraz obce osoby prawne, obce jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej i obce osoby fizyczne, a także przez właściwe organizacje międzynarodowe, po uzyskaniu pozwolenia ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej, wydanego w drodze decyzji **po zasięgnięciu opinii ministrów**

właściwych do spraw: klimatu, środowiska, gospodarki, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, wewnętrznych, szkolnictwa wyższego i nauki, Ministra Obrony Narodowej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Szefa Agencji Wywiadu.

4) Ust. 1e (dotychczasowy ust. 1d) otrzymuje brzmienie:

„1e. Wniosek o wydanie pozwolenia na prowadzenie **badań dotyczących morskich farm wiatrowych lub zespołu urządzeń służących do wyprowadzenia mocy w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych związanego z konkretną morską farmą wiatrową**, składa się formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, w sposób, o którym mowa w art. 27a ust. 4 ustawy, nie później niż na miesiąc przed przewidywaną datą rozpoczęcia badań, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania.

W art. 1 pkt 2 lit. e Projektu otrzymuje brzmienie:

„e) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W przypadku wniosku o wydanie pozwolenia na prowadzenie badań dotyczących **morskich farm wiatrowych lub zespołu urządzeń służących do wyprowadzenia mocy w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych związanego z konkretną morską farmą wiatrową**:

- organy, o których mowa w **ust. 1d** **wydają opinie** w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia otrzymania projektu tego pozwolenia; brak wydania opinii w tym terminie **uważa się za opinię pozytywną**,
- minister właściwy do spraw gospodarki morskiej wydaje pozwolenie, o którym mowa w **ust. 1d** w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia otrzymania wniosku o wydanie pozwolenia, niewydanie rozstrzygnięcia w tym terminie traktuje się jako **milczące załatwienie sprawy w rozumieniu Rozdziału 8a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego**”.

W art. 1 po pkt 8 dodaje się pkt 8a w brzmieniu:

„8a) Po art. 32a dodaje się art. 32b w brzmieniu:

Przepisów działu II rozdziału 5 nie stosuje się do czynności podejmowanych w ramach procesu budowy morskich farm wiatrowych lub zespołu urządzeń służących do wyprowadzenia mocy w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych związanego z konkretną morską farmą wiatrową, prowadzonego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 725, 834, 1222)”.

Art. 3 Projektu otrzymuje brzmienie:

Art. 3. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2, ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 13 i pkt 14 lit. c, które wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

2. W zakresie badań dotyczących morskich farm wiatrowych lub zespołu urządzeń służących do wyprowadzenia mocy w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych związanego z konkretną morską farmą wiatrową, ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Uzasadnienie

Skierowana do prac sejmowych nowa wersja projektu ustawy o zmianie ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (druk nr 933) (dalej „Projekt”), w zakresie badań na polskich obszarach morskich częściowo uwzględnia uwagi zgłoszone przez PSEW na etapie prac rządowych. Temat morskich farm wiatrowych nie został jednak uregulowany w wystarczającym stopniu, aby realnie uniknąć opóźnień w realizacji projektów, spowodowanych wprowadzeniem przedmiotowych przepisów.

Poniżej wskazujemy na niezbędne zmiany w stosunku do obecnej wersji Projektu.

Proponujemy zamiast sformułowania „badań dotyczących **posadowienia** morskich farm wiatrowych” użyć sformułowania „badań dotyczących morskich farm wiatrowych” – pozostawienie słowa „posadowienia” rodzi ryzyko, że ew. badania (np. badania środowiskowe) nie będące elementem procesu „posadowienia” MFW podlegałyby

zasadom ogólnym, w tym obowiązkowi wystąpienia z wnioskiem z 3-miesięcznym wyprzedzeniem, lub powstałyby wątpliwości interpretacyjne w tym w zakresie.

Proponujemy zmianę sformułowania „morskich farm wiatrowych i związanych z nimi kabli lub rurociągów” na sformułowanie "morskich farm wiatrowych lub zespołu urządzeń służących do wyprowadzenia mocy w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych związanego z konkretną morską farmą wiatrową", celem objęcia zakresem wyłączenia całej infrastruktury przyłączeniowej morskich farm wiatrowych, w tym stacji transformatorowych.

Jest to spowodowane rozbiciem zakresu stacji transformatorowych w ustawie o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych – część infrastruktury stacji jest objęta definicją MFW, część definicją zespołu urządzeń. I tak zgodnie z art. 3 pkt 3 tej ustawy, morska farma wiatrowa stanowi instalację stanowiącą wyodrębniony zespół urządzeń służących do wytwarzania energii, w skład którego wchodzi jedna lub więcej morskich turbin wiatrowych, sieć średniego napięcia wraz ze stacjami elektroenergetycznymi zlokalizowanymi na morzu, z wyłączeniem urządzeń po stronie górnego napięcia transformatora lub transformatorów znajdujących się na tej stacji. Natomiast pozostała część tejże infrastruktury jest objęta definicją zespołu urządzeń z art. 3 pkt 13 ustawy, zgodnie z którą zespół urządzeń służących do wyprowadzenia mocy stanowi wyodrębniony zespół urządzeń i budowli związanych, jak i niezwiązanych trwale z gruntem, w tym dnem morskim, służących do wyprowadzenia mocy z morskiej farmy wiatrowej od zacisków strony górnego napięcia transformatora lub transformatorów znajdujących się na stacji albo stacjach elektroenergetycznych zlokalizowanych w polskich obszarach morskich do miejsca rozgraniczenia własności określonego we wstępnych warunkach przyłączenia lub warunkach przyłączenia.

Powyższa (niewielka) zmiana pozwoli na dokładniejsze dookreślenie, że wyłączenie powinno objąć całość elementów farmy i infrastruktury przyłączeniowej, w tym wszystkich elementów stacji transformatorowych, a nie tylko ich częściowego zakresu

objętego definicją MFW. Z zaproponowanego w Projekcie brzmienia może wynikać, że całość stacji nie jest objęta wyłączeniem.

W uzasadnieniu Projektu stanowi się, że *„W pierwszej kolejności doprecyzowano nomenklaturę, która dotyczy nie tylko badań o charakterze stricte naukowym, ale również wszelkiego typu badań, w tym na przykład monitoringowych czy hydrograficznych, których celem niekoniecznie są zadania związane z nauką. W związku z powyższym zmieniono tytuł rozdziału 5 na „Badania na polskich obszarach morskich”.* Jednakże wskazujemy, że nomenklatura nie została wystarczająco doprecyzowana, ani ustawa ani Projekt nie zawierają definicji „badań”. Definicji brakuje również w obowiązujących przepisach prawa, istnieje jedynie definicja „badań naukowych”. Aby nie pozostawiać pola do interpretacji i nie generować ryzyk projektowych, proponujemy przynajmniej doprecyzować w odniesieniu do MFW, że działania podejmowane przez inwestorów na etapie budowy, na podstawie uzyskanego pozwolenia na budowę nie są kwalifikowane jako „badania”.

Ponadto oznaczenie terminu 14 dni na uzgodnienia (opiniowanie) oraz tzw. milcząca zgoda organów nie są wystarczające, aby sprawnie przeprowadzić i zakończyć postępowanie - należy również wprowadzić analogiczne rozwiązanie dotyczące wydawania samego pozwolenia (30 dni na rozpatrzenie, milcząca zgoda). Ponadto, obieg dokumentów powinien odbywać się wyłącznie w formie elektronicznej. Ma to na celu ograniczenie ryzyka braku możliwości rozpoczęcia zaplanowanych badań ze względu wyłącznie na przedłużający się proces administracyjny, co spowodowałoby straty finansowe.

Proponujemy także, w odniesieniu do morskich farm wiatrowych, zmianę „uzgodnienia” na „opinię” – tak jak ma to miejsce przy wydawaniu PSZW, czy PUUK. Byłoby to spójne z pozostałymi art. ustawy, dotyczącymi morskich farm wiatrowych, gdzie również mowa o opiniowaniu, a nie uzgodnieniach. Wymóg uzgodnień dodatkowo komplikuje wieloetapowe postępowania administracyjne dotyczące MFW, poprzez konieczność uzyskiwania wiążących stanowisk.

Biorąc pod uwagę, że badania należy zamawiać ze znacznym wyprzedzeniem, a na rynku mamy obecnie do czynienia z niską dostępnością statków, nie jest możliwe niezwłoczne dostosowanie się deweloperów do nowych przepisów – proponujemy roczne *vacatio legis* w celu przygotowania się i kontraktacji wykonawców zgodnie z nowymi zasadami.

Brak dokonania proponowanych zmian może prowadzić do znaczących opóźnień w harmonogramach projektów MFW, a to w konsekwencji negatywnie wpłynie na realizację przez Polskę celów klimatycznych, zmniejszenie cen energii dla odbiorców końcowych oraz na bezpieczeństwo energetyczne państwa.

Za uwzględnieniem powyższych postulatów przemawia zarówno ważny interes gospodarczy państwa, związany z budową morskich farm wiatrowych i bezpieczeństwem energetycznym, jak i wymagania Dyrektywy RED III (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2413 z 18 października 2023 r. zmieniająca Dyrektywę (UE) 2018/2001, Rozporządzenie (UE) 2018/1999 i Dyrektywę 98/70/WE w odniesieniu do promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz uchylająca Dyrektywę Rady (UE) 2015/652) – która to Dyrektywa wymaga skrócenia okresu wydawania pozwoleń zasadniczo do 12 miesięcy (maksymalnie 24 miesiące dla MFW) i ma być implementowana do maja 2025 roku.